

૫૬૫૨

મગનલાલ કૃત.

સૌથી સસ્તી અને જહોજો ફેલાવો પામેલી.

ગુજરાતી પેહલા ધોરણની સંક્ષેપ નોટ.

કિંમત એક આનો.

પેહેલા ધોરણનીસંક્ષેપ નોટ.

જેની અંદર ગુજરાતી અને બાળબોધ
મૂળાક્ષરો, બારાક્ષરી, આંક, અર્થ,
કથિત પાઠ અને શિખામ-
ણની ધાત સહિત.

પ્રગટ કરનાર,
અમીચંદ અને મોહનલાલ
લીંબડી—કાઠિયાવાડ.
આવૃત્તિ ૨ છ.

અમદાવાદ.
પાનકોરને નાકે વાંચીનીવાડીમાં
એંગ્લો વર્નાક્યુલર પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
નથુભાઈ રતનચંદ મારફતિયાએ છાપી.

સને ૧૮૯૪-સંવત ૧૯૫૦.

કિંમત રૂ-૧-૦

પ્રસ્તાવના.

ચૂજરાતી ધોરણમાં જુદા જુદા વિષયો સ્વીકૃતિ માટે દરેક જાતની ચોપડી ખરીદી તેમાંથી ટુંકુ તારણ ઉતારવાની જરૂર ના પડે, વળી સરેલાઈથી શિક્ષણ દર્મ જકાય, શિખનારને ઉત્તમ હવિષ્ય બને, એવા એવા હેતુથી અમે આ નોટ લખી છે. આશા રાખવામાં આવે છે કે અમારી થીજ નોટોની પેઠે આ નોટ પણ અનુકૂળ થઈ પડશે.

આ ધોરણ શિખનાર વિદ્યાર્થી ઘણી નાની ઉંમરના હોય છે. અને તેમને ચૂજરાતી અક્ષરનું જ્ઞાન પ્રથમથીજ આપવાનું હોવાથી આ નોટમાં મોટા, નાના, ક્ષીણ એમ જ્યાં જોઈએ ત્યાં તેવા ટાઈપ જોડવેલા છે. આ નોટની ઘણીજ દુ-કા મુદતમાં હમને નકલો ખપી જવાથી આ દ્વીતીય આવૃત્તિ બહાર પાડવામાં આવી છે એજ તેનું ઉત્તમપણું જાણવાને બસ છે.

તા. ૧ લી મે સને ૧૮૯૪ }
લીંબડી “ન્યુ જનરલ બુક ઓફીસ ” } કર્તા.

ગૂજરાતી પેહેલા ધોરણની સંક્ષેપ નોટ.

મૂળાક્ષરો.

ગૂજરાતી વ્યંજનો.

ક	ખ	ગ	ઘ	ઙ
ચ	છ	જ	ઝ	ઞ
ટ	ઠ	ડ	ઢ	ણ
ત	થ	દ	ધ	ન

પ	ફ	બ	ભ	મ	
ચ	ર	લ	વ	શ	
પ	સ	હ	ળ	ક્ષ	જ

ગૂજરાતીસ્વરો.

અ	આ	ઇ	ઈ	ઉ	ઊ
એ	ઐ	ઓ	ઔ	અં	અઃ

બાળબોધ મૂળાક્ષરો.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ છ જ ઙ્ઞ ઝ ઢ ઠ
 ઢ ઢ ણ ત થ દ ધ ન પ ફ બ મ
 મ ર ય લ વ શ ષ સ હ ળ ક્ષ શ.

બાળબોધ સ્વરો.

અ આ ઇ ઈ ઉ ઊ એ ઐ ઓ ઔ અં અઃ

ગૂંજરાતી બારાક્ષરી.

ક કા કિ કી કુ કૂ કે કૈ કો કૌ કં કઃ
 ખ ખા ખિ ખી ખુ ખૂ ખે ખૈ ખો ખૌ ખં ખઃ
 ગ ગા ગિ ગી ગુ ગૂ ગે ગૈ ગો ગૌ ગં ગઃ
 ઘ ઘા ઘિ ઘી ઘુ ઘૂ ઘે ઘૈ ઘો ઘૌ ઘં ઘઃ
 ચ ચા ચિ ચી ચુ ચૂ ચે ચૈ ચો ચૌ ચં ચઃ
 છ છા છિ છી છુ છૂ છે છૈ છો છૌ છં છઃ

જ જા જિ જી જૂ જૈ જો જૈ જં જઃ

ઝ ઝા ઝિ ઝી ઝૂ ઝૈ ઝો ઝૈ ઝં ઝઃ

ટ ટા ટિ ટી ટૂ ટૈ ટો ટૈ ટં ટઃ

ઠ ઠા ઠિ ઠી ઠૂ ઠૈ ઠો ઠૈ ઠં ઠઃ

ડ ડા ડિ ડી ડૂ ડૈ ડો ડૈ ડં ડઃ

ઢ ઢા ઢિ ઢી ઢૂ ઢૈ ઢો ઢૈ ઢં ઢઃ

ણ ણા ણિ ણી ણૂ ણૈ ણૌ ણૌ ણું ણઃ

ત તા તિ તી તુ તૂ તે તૈ તો તૌ તં તઃ

થ થા થિ થી થુ થૂ થૈ થૌ થૌ થં થઃ

દ દા દિ દી દુ દૂ દૈ દૌ દૌ દં દઃ

ધ ધા ધિ ધી ધુ ધૂ ધૈ ધૌ ધૌ ધં ધઃ

ન ના નિ ની નુ નૂ નૈ નૌ નૌ નં નઃ

પ પા પિ પી પુ પૂ પે પૈ પો પૌ પં પઃ

ફ ફા ફિ ફી ફુ ફૂ ફે ફૈ ફો ફૌ ફં ફઃ

બ બા બિ બી બુ બૂ બે બૈ બો બૌ બં બઃ

ભ ભા ભિ ભી ભુ ભૂ ભે ભૈ ભો ભૌ ભં ભઃ

મ મા મિ મી મુ મૂ મે મૈ મો મૌ મં મઃ

ય યા યિ યી યુ યૂ યે યૈ યો યૌ યં યઃ

ર રા રિ રી રુ રૂ રે રૈ રો રૌ રં રઃ

લ લા લિ લી લુ લૂ લે લૈ લો લૌ લં લઃ

વ વા વિ વી વુ વૂ વે વૈ વો વૌ વં વઃ

શ શા શિ શી શુ શૂ શે શૈ શો શૌ શં શઃ

ખ ખા ખિ ખી ખુ ખૂ ખે ખૈ ખો ખૌ ખં ખઃ

સ સા સિ સી સુ સૂ સે સૈ સો સૌ સં સઃ

હ હા હિ હી હુ હૂ હે હૈ હો હૌ હં હઃ

ઝ ઝા ઝિ ઝી ઝુ ઝૂ ઝે ઝૈ ઝૌ ઝં ઝઃ

ઘ ઘા ઘિ ઘી ઘુ ઘૂ ઘે ઘૈ ઘૌ ઘં ઘઃ

ગ ગા ગિ ગી ગુ ગૂ ગે ગૈ ગૌ ગં ગઃ

વાઝબોધ વારાક્ષરી.

ક કા કિ કી કુ કૂ કે કૈ કો કૌ કં કઃ

ખ ખા ખિ ખી ખુ ખૂ છે છેૈ છેૌ છેં છેઃ

ગ ગા ગિ ગી ગુ ગૂ ગે ગૈ ગૌ ગં ગઃ

ઘ ઘા ઘિ ઘી ઘુ ઘૂ ઘે ઘૈ ઘૌ ઘં ઘઃ

ચ ચા ચિ ચી ચુ ચૂ છે છેૈ છેૌ છેં છેઃ

છ છા છિ છી છુ છૂ છે છેૈ છૌ છં છઃ

જ જા જિ જી જુ જૂ જે જૈ જો જૌ જં જઃ

ઝ ઝા ઝિ ઝી ઝુ ઝૂ ઝે ઝૈ ઝૌ ઝં ઝઃ

ટ ટા ટિ ટી ટુ ટૂ ટે ટૈ ટો ટૌ ટં ટઃ

ठ ठा ठि ठी ठु ठू ठे ठै ठो ठौ ठं ठः

ड डा डि डी डु डू डे डै डो डौ डं डः

ढ दा ढि ढी ढु ढू ढे ढै ढो ढौ ढं ढः

ण ना णि णी णु णू णे णै णो णौ णं णः

त ता ति ती तु तू ते तै तो तौ तं तः

थ था थि थी थु थू थे थै थो थौ थं थः

द दा दि दी दु दू दे दै दो दौ दं दः

ध धा धि धी धु धू धे धै धो धौ धं धः

न ना नि नी नु नू ने नै नो नौ नं नः

प पा पि पी पु पू पे पै पो पौ पं पः

फ फा फि फी फु फू फे फै फो फौ फं फः

ब बा बि बी बु बू बे बै बो बौ बं बः

भ भा भि भी भु भू भे भै भो भौ भं भः

म मा मि मी मु मू मे मै मो मौ मं मः

य या यि यी यु यू ये यै यो यौ यं यः

र रा रि री रु रू रे रै रो रौ रं रः

ल ला लि ली लु लू ले लै लो लौ लं लः

व वा वि वी वु वू वे वै वो वौ वं वः

श शा शि शी शु शू शे शै शो शौ शं शः

ष पा पि पी पु पू पे पै पो पौ पं पः

स सा सि सी सु सू से सै सो सौ सं सः

ह हा हि ही हु हू हे है हो हौ हं हः

ळ ला लि ली लु लू ले लै लो लौ लं लः

क्ष क्षा क्षि क्षी क्षु क्षू क्षे क्षै क्षो क्षौ क्षं क्षः

झ झा झि झी झु झू ज्ञे ज्ञै ज्ञो ज्ञौ ज्ञं ज्ञः

આંક.

૧૧ ૧ ૧૧	૧૨ ૧ ૧૨	૧૩ ૧ ૧૩	૧૪ ૧ ૧૪	૧૫ ૧ ૧૫
૧૧ ૨ ૨૨	૧૨ ૨ ૨૪	૧૩ ૨ ૨૬	૧૪ ૨ ૨૮	૧૫ ૨ ૩૦
૧૧ ૩ ૩૩	૧૨ ૩ ૩૬	૧૩ ૩ ૩૯	૧૪ ૩ ૪૨	૧૫ ૩ ૪૫
૧૧ ૪ ૪૪	૧૨ ૪ ૪૮	૧૩ ૪ ૫૨	૧૪ ૪ ૫૬	૧૫ ૪ ૬૦
૧૧ ૫ ૫૫	૧૨ ૫ ૬૦	૧૩ ૫ ૬૫	૧૪ ૫ ૭૦	૧૫ ૫ ૭૫
૧૧ ૬ ૬૬	૧૨ ૬ ૭૦	૧૩ ૬ ૭૮	૧૪ ૬ ૮૪	૧૫ ૬ ૯૦
૧૧ ૭ ૭૭	૧૨ ૭ ૮૪	૧૩ ૭ ૯૧	૧૪ ૭ ૯૮	૧૫ ૭ ૧૦૫
૧૧ ૮ ૮૮	૧૨ ૮ ૯૬	૧૩ ૮ ૧૦૪	૧૪ ૮ ૧૧૨	૧૫ ૮ ૧૨૦
૧૧ ૯ ૯૯	૧૨ ૯ ૧૦૮	૧૩ ૯ ૧૧૭	૧૪ ૯ ૧૨૬	૧૫ ૯ ૧૩૫
૧૧૧૦૧૧૦	૧૨૧૦૧૨૦	૧૩૧૦૧૩૦	૧૪૧૦૧૪૦	૧૫૧૦૧૫૦
૬૦૫	૬૬૦	૭૧૫	૭૭૦	૮૨૫

૧૬ ૧ ૧૬	૧૭ ૧ ૧૭	૧૮ ૧ ૧૮	૧૯ ૧ ૧૯	૨૦ ૧ ૨૦
૧૬ ૨ ૩૦	૧૭ ૨ ૩૪	૧૮ ૨ ૩૬	૧૯ ૨ ૩૮	૨૦ ૨ ૪૦
૧૬ ૩ ૪૮	૧૭ ૩ ૫૧	૧૮ ૩ ૫૪	૧૯ ૩ ૫૭	૨૦ ૩ ૬૦
૧૬ ૪ ૬૪	૧૭ ૪ ૬૮	૧૮ ૪ ૭૨	૧૯ ૪ ૭૬	૨૦ ૪ ૮૦
૧૬ ૫ ૮૦	૧૭ ૫ ૮૫	૧૮ ૫ ૯૦	૧૯ ૫ ૯૫	૨૦ ૫ ૧૦૦
૧૬ ૬ ૯૬	૧૭ ૬ ૧૦૨	૧૮ ૬ ૧૦૮	૧૯ ૬ ૧૧૪	૨૦ ૬ ૧૨૦
૧૬ ૭૧૧૨	૧૭ ૭૧૧૯	૧૮ ૭૧૨૬	૧૯ ૭૧૩૩	૨૦ ૭૧૪૦
૧૬ ૮૧૨૮	૧૭ ૮૧૩૬	૧૮ ૮૧૪૪	૧૯ ૮૧૫૨	૨૦ ૮૧૬૦
૧૬ ૯૧૪૪	૧૭ ૯૧૫૩	૧૮ ૯૧૬૦	૧૯ ૯૧૭૧	૨૦ ૯૧૮૦
૧૬૧૦૧૬૦	૧૭૧૦૧૭૦	૧૮૧૦૧૮૦	૧૯૧૦૧૯૦	૨૦૧૦૨૦૦
૮૮૦	૯૩૫	૯૯૦	૧૦૪૫	૧૧૦૦

૨૧ ૧ ૨૧	૨૨ ૧ ૨૨	૨૩ ૧ ૨૩	૨૪ ૧ ૨૪	૨૫ ૧ ૨૫
૨૧ ૨ ૪૦	૨૨ ૨ ૪૪	૨૩ ૨ ૪૬	૨૪ ૨ ૪૮	૨૫ ૨ ૫૦
૨૧ ૩ ૬૩	૨૨ ૩ ૬૬	૨૩ ૩ ૬૯	૨૪ ૩ ૭૨	૨૫ ૩ ૭૫
૨૧ ૪ ૮૪	૨૨ ૪ ૮૮	૨૩ ૪ ૯૨	૨૪ ૪ ૯૬	૨૫ ૪ ૧૦૦
૨૧ ૫૧૦૫	૨૨ ૫૧૧૦	૨૩ ૫૧૧૫	૨૪ ૫૧૨૦	૨૫ ૫૧૨૫
૨૧ ૬૧૨૬	૨૨ ૬૧૩૨	૨૩ ૬૧૩૮	૨૪ ૬૧૪૪	૨૫ ૬૧૫૦
૨૧ ૭૧૪૭	૨૨ ૭૧૫૪	૨૩ ૭૧૬૧	૨૪ ૭૧૬૮	૨૫ ૭૧૭૫
૨૧ ૮૧૬૮	૨૨ ૮૧૭૬	૨૩ ૮૧૮૪	૨૪ ૮૧૯૨	૨૫ ૮૨૦૦
૨૧ ૯૧૮૯	૨૨ ૯૧૯૮	૨૩ ૯૨૦૭	૨૪ ૯૨૧૬	૨૫ ૯૨૨૫
૨૧૧૦૨૧૦	૨૨૧૦૨૨૦	૨૩૧૦૨૩૦	૨૪૧૦૨૪૦	૨૫૧૦૨૫૦
૧૧૫૫	૧૨૧૦	૧૨૬૫	૧૩૨૦	૧૩૭૫

૨૬ ૧ ૨૬	૨૭ ૧ ૨૭	૨૮ ૧ ૨૮	૨૯ ૧ ૨૯	૩૦ ૧ ૩૦
૨૬ ૨ ૫૦	૨૭ ૨ ૫૪	૨૮ ૨ ૫૬	૨૯ ૨ ૫૮	૩૦ ૨ ૬૦
૨૬ ૩ ૭૮	૨૭ ૩ ૮૧	૨૮ ૩ ૮૪	૨૯ ૩ ૮૭	૩૦ ૩ ૯૦
૨૬ ૪૧૦૪	૨૭ ૪૧૦૮	૨૮ ૪૧૧૨	૨૯ ૪૧૧૬	૩૦ ૪૧૨૦
૨૬ ૫૧૩૦	૨૭ ૫૧૩૫	૨૮ ૫૧૪૦	૨૯ ૫૧૪૫	૩૦ ૫૧૫૦
૨૬ ૬૧૫૬	૨૭ ૬૧૬૨	૨૮ ૬૧૬૮	૨૯ ૬૧૭૪	૩૦ ૬૧૮૦
૨૬ ૭૧૮૨	૨૭ ૭૧૮૯	૨૮ ૭૧૯૬	૨૯ ૭૨૦૩	૩૦ ૭૨૧૦
૨૬ ૮૨૦૮	૨૭ ૮૨૧૬	૨૮ ૮૨૨૪	૨૯ ૮૨૩૨	૩૦ ૮૨૪૦
૨૬ ૯૨૩૪	૨૭ ૯૨૪૩	૨૮ ૯૨૫૨	૨૯ ૯૨૬૧	૩૦ ૯૨૭૦
૨૬૧૦૨૬૦	૨૭૧૦૨૭૦	૨૮૧૦૨૮૦	૨૯૧૦૨૯૦	૩૦૧૦૩૦૦
૧૪૩૦	૧૪૦૫	૧૫૪૦	૧૫૯૫	૧૬૫૦

31 1 31	32 1 32	33 1 33	34 1 34	35 1 35
31 2 42	32 2 44	33 2 44	34 2 40	35 2 40
31 3 63	32 3 65	33 3 66	34 3 62	35 3 62
31 4 92	32 4 92	33 4 92	34 4 92	35 4 92
31 5 144	32 5 150	33 5 154	34 5 150	35 5 154
31 6 215	32 6 220	33 6 224	34 6 220	35 6 224
31 7 309	32 7 314	33 7 318	34 7 314	35 7 318
31 8 428	32 8 434	33 8 438	34 8 434	35 8 438
31 9 572	32 9 578	33 9 582	34 9 578	35 9 582
31 10 750	32 10 756	33 10 760	34 10 756	35 10 760
੧੭੦੫	੧੭੬੦	੧੮੧੫	੧੮੭੦	੧੯੨੫
36 1 36	37 1 37	38 1 38	39 1 39	40 1 40
36 2 42	37 2 44	38 2 44	39 2 40	40 2 40
36 3 63	37 3 65	38 3 66	39 3 62	40 3 62
36 4 92	37 4 92	38 4 92	39 4 92	40 4 92
36 5 144	37 5 150	38 5 154	39 5 150	40 5 154
36 6 215	37 6 220	38 6 224	39 6 220	40 6 224
36 7 309	37 7 314	38 7 318	39 7 314	40 7 318
36 8 428	37 8 434	38 8 438	39 8 434	40 8 438
36 9 572	37 9 578	38 9 582	39 9 578	40 9 582
36 10 750	37 10 756	38 10 760	39 10 756	40 10 760
੧੯੮੦	੨੦੩੫	੨੦੯੦	੨੧੪੫	੨੨੦੦

૧ ૧૧ ૧૧	૧૧૧૧૩૦	૨૧૧૧૨૬	૩૧૧૧૩૯	૪૧૧૧૫૧
૨ ૧૧ ૨૧	૧૨૧૧૧૫	૨૨૧૧૨૭	૩૨૧૧૪૦	૪૨૧૧૫૨
૩ ૧૧ ૩૦	૧૩૧૧૧૬	૨૩૧૧૨૮	૩૩૧૧૪૧	૪૩૧૧૫૩
૪ ૧૧ ૫	૧૪૧૧૧૭	૨૪૧૧૩૦	૩૪૧૧૪૨	૪૪૧૧૫૫
૫ ૧૧ ૬	૧૫૧૧૧૮	૨૫૧૧૩૧	૩૫૧૧૪૩	૪૫૧૧૫૬
૬ ૧૧ ૭	૧૬૧૧૨૦	૨૬૧૧૩૨	૩૬૧૧૪૫	૪૬૧૧૫૭
૭ ૧૧ ૮	૧૭૧૧૨૧	૨૭૧૧૩૩	૩૭૧૧૪૬	૪૭૧૧૫૮
૮ ૧૧ ૧૦	૧૮૧૧૨૨	૨૮૧૧૩૫	૩૮૧૧૪૭	૪૮૧૧૬૦
૯ ૧૧ ૧૧	૧૯૧૧૨૩	૨૯૧૧૩૬	૩૯૧૧૪૮	૪૯૧૧૬૧
૧૦ ૧૧ ૧૨	૨૦૧૧૨૫	૩૦૧૧૩૭	૪૦૧૧૫૦	૫૦૧૧૬૨
૬૮	૫૯૩	૩૧૮	૪૪૩	૫૬૮
૫૧૧૧૬૩	૬૧૧૧૭૬	૭૧૧૧૮૮	૮૧૧૧૧૦૧	૯૧૧૧૧૧૩
૫૨૧૧૬૫	૬૨૧૧૭૭	૭૦૧૧૮૦	૮૨૧૧૧૦૨	૯૨૧૧૧૧૫
૫૩૧૧૬૬	૬૩૧૧૭૮	૭૩૧૧૮૧	૮૩૧૧૧૦૩	૯૩૧૧૧૧૬
૫૪૧૧૬૭	૬૪૧૧૮૦	૭૪૧૧૮૨	૮૪૧૧૧૦૫	૯૪૧૧૧૧૭
૫૫૧૧૮૧	૬૫૧૧૮૧	૭૫૧૧૮૩	૮૫૧૧૧૦૬	૯૫૧૧૧૧૮
૫૬૧૧૮૦	૬૬૧૧૮૨	૭૬૧૧૮૫	૮૬૧૧૧૦૭	૯૬૧૧૧૨૦
૫૭૧૧૮૧	૬૭૧૧૮૩	૭૭૧૧૮૬	૮૭૧૧૧૦૮	૯૭૧૧૧૨૧
૫૮૧૧૮૨	૬૮૧૧૮૫	૭૮૧૧૮૭	૮૮૧૧૧૧૦	૯૮૧૧૧૨૨
૫૯૧૧૮૩	૬૯૧૧૮૬	૭૯૧૧૮૮	૮૯૧૧૧૧૧	૯૯૧૧૧૨૩
૬૦૧૧૦૫	૭૦૧૧૮૭	૮૦૧૧૧૦૦	૯૦૧૧૧૧૨	૧૦૦૧૧૧૨૫
૬૬૩	૮૧૮	૯૪૩	૧૦૬૮	૧૧૬૩

ગૂજરાતી પેઢેલી ચોપડીના અર્થ.

પાઠ ૧ લો.	છી-ખગળ, મેલું	મામા-માનો ભાઈ.
માતા-મા. જણેતા.	ગંદુ.	પછી-જરા રહીને.
આ-મેલેન	પાઠ ૧૨ મો.	પાઠ ૨૦ મો.
પાઠ ૨ જો.	આક મીઠાઈ, લાડુ.	મારા-પોતાના.
જૂ-પાણી	પાઠ ૧૪ મો.	જોતું-ભાળતું.
પા-પીવરાવ.	વાવા-સાડું મજેતું	પાઠ ૨૧ મો.
પાઠ ૩ જો.	માડું-પોતાનું	તારે-પોતાને.
જા જતું.	પાઠ ૧૫ મો.	પાઠ ૨૨ મો.
પાઠ ૪ જો.	મને-પોતાને.	ભાવશે-પસંદ પડશે.
જા-માનો આપ,	લાવ-સંઘ આવ.	માણ-મા.
જાપનો આપ.	જાજે-જાઈ જજે,	પાઠ ૨૩ મો.
પાઠ ૫ મો.	જમજે.	શાક-ભાજી, પાલો.
જો-નજર કર.	પીકું-પીજાં.	સત્ત-મમ, અડત, વિ-
પાઠ ૬ ઠો.	આપ-આપ પિતા.	ગેરેને ભરડી દાળ
ખ-ખામજા, જમ	પાઠ ૧૭ મો.	કરેલ હોય તે.
પાઠ ૭ મો.	સાં-તે ઠેકાણે	જીધે-સૂત
ખી-મીંજ, ઠળીઓ.	તલ-દાણા છે, તેમાંથી	દેશે-આપશે.
પાઠ ૮ મો.	તેલ નીકળે.	પાઠ ૨૪ મો.
લે-પકડ, ઝાલ.	મામા-માનો ભાઈ.	જોગું-દેખાવું. જોતું.
પાઠ ૯ મો.	પાઠ ૧૮ મો.	પાઠ ૨૫ મો.
જી-જીજી.	દે-આપ	નથી-જે નહીં
ના-નહીં.	માત રાંધેલા ચોખા	ઠાકા-જાપના નાના
પાઠ ૧૦ મો.	જાવા-જમવા.	જાગ
ફ-કપાસ.	જોવા-તપાસવા.	ક્યાં-કો ઠેકાણે.
પાઠ ૧૧ મો.	પાઠ ૧૯ મો.	પાઠ ૨૬ મો.
જુતા-સેટલી.	નહિ-ના.	કાંઈ-લગાર, થોડું.

આપું-દજી
 બેન-બા
 વાન-કયા, કાણી
 કહું-બેલું
 ખાતું-જમવું.
પાઠ ૨૭ મો.
 કોણ-કો.
 થાય-લાગે, બને
 મામી-માનીબેહેન.
 મામ-મધવ.
પાઠ ૨૮ મો.
 નજી-ખગર પડે.
 મસ-વધારે, ઝાઝું
 આપીશ-દદાશ.
 લાવી આણી.
 કરશે-બતાવશે.
 ખાશે-જમશે
 સરત-ખગર
પાઠ ૨૯ મો.
 માગે-માગણી કરે.
 કહું-બેલું.
 નેમશે-ખપ પડશે
 પૂરી-ધકની નાની
 તળેલી રોટલી.
પાઠ ૩૦ મો.
 જીઓ-માળો.
 કેરો-આંખાનું ફળ.
 જીન-બા, ભગની.

પાઠ ૩૧ મો.
 મૂખ-આવાનું મન
 થવું
 મહાર-મારગમાં.
પાઠ ૩૨ મો.
 પારો-થડમાં.
 માભા-મામનીવહુ
 ક્યારે-કઈ વખત.
 સારે-તે વખત
 મઈ-ચાલતી યઈ.
 કોકો-આપનો નાનો
 ભાઈ.
પાઠ ૩૩ મો.
 યુદર-ઝાડનો ચીકણો
 રસ.
 મુની-અસલી.
 કાસે-આવતે દહાડે
 લેતી-લાવતી
પાઠ ૩૪ મો.
 પશુ-ઢોર, ચારપગ
 વાળા જનાવર.
પાઠ ૩૫ મો.
 પૈસો-જઈ કાવડયું,
 ફદીયું
 જોડે-સાથે.
 તેડી-ઉચકી, લઈ
 આપણા-પોતાના.
 નાની-ફૂંકી.
પાઠ ૩૬ મો.
 સારો-પાળો.
 માટે-વારતે
 કાંધો-લાવ્યો.
 વારે-જાતે
પાઠ ૩૭ મો.
 ખુમો-રડ, ધાંટો.
 થયું-મન્યું.
 પાડા-કાઢો.
પાઠ ૩૮ મો.
 કોઈનાં-આળક.
 આજી-પોતે
 જાડો-મજામુત
 ચાકર-નોકર
પાઠ ૩૯ મો.
 આણું-લાવું.
 ખડું-વધારે.
 ખપ-જરૂર.
 કને-થડમાં, પાસે.
 તરશ-પાણીવીવાનું
 કાચા-રાંધ્યાવગરનાં
પાઠ ૪૦ મો.
 બલી-સારી ડાહી.
 રાંધે-પકવે.
 ખાધા-જમ્યા.
 ખવાડતાં-જમાડતાં
 દહાડો-દિવસ.
પાઠ ૪૧ મો.
 ખાપડા-ખિચારા.

ધીમે-દળવે
અમે-પોતે
ઝટ=જલદી
હતાવળ=એકદમ
આપણી-પે.તાની
શેરી=ફળિયું
ટોશી=વરડી બાઇ
હિંકાણું-અલાણું
બાપડી-બિચારી
બલાં-સારાં
ચાસે=હીંડે
પાઠ ૪૨ મો.
ચોળ=મસમ
બેળા=વખત
ગંદી-મેલી
ગાંડી=ત્રેલી
અરે=ઓ
મેલાં=ગંદાં
કીલે-શરીર
પાઠ ૪૩ મો.
ઓળખી=જણી
ખેતર-દાણા પાકે છે
તે વગરે
કમ્યું-કારં

મજૂરી=મહેનત
રાખજો-સાચવજો
અનાજ=દાણા
પૈસા-જમ, કારડીઆં
પાઠ ૪૪ મો.
ખોસો=કહો
પાઠ ૪૫ મો.
બાકી-અધૂરી
દળી-લોટ કરી
રોજ=દુર્ગેશ
લોટ-આટો, દાણાનો
ભૂકો
પાઠ ૪૬ મો.
ઉઠે-કબી ચાપ
પાટું=જાત
સુતી-કુંગી ગઇ
અગળી-ઓળખાણું
વગરની
અહીં-આ ઠેકાણે
પાઠ ૪૭ મો.
ચારો-ખડ, ધાસ
ગોધો=ગળદ, આખ-
લો.
અધું-તમામ

કાદવ-કચરો
કજીઓ-વડવાડ
ફરે-આથડે
મણે-શીખે
દળ-માંતીકું
ગળદ-દાંઢો
ધણી-માલિક
દોર-પણ, ચોપણ જ-
નાવર.
પાઠ ૪૮ મો.
માળો-પક્ષીનું ધર.
ધસોડી-જનાવર છે.
દીધાં-આપ્યાં
પાઠ ૪૯ મો.
સેખણ-કલમ
કમેરીએ-વધારીએ
જોડે-સાથે
કિતરા-અવળા
પાઠ ૫૦ મો.
આંગળાં-હાથની આં-
ગળીઓ.
પાઠ-દુકાની
પાઠ ૫૧ મો.
મીકું-શુન્ય

કથિત પાડ.

૧ કાચ.

ગુણ—૧ લીસા, ૨ કઠણ, ૩ પારદર્શક, ૪ ખરડ, પ્ર-
ચળકતો.

૨ રખમર.

ગુણ—૧ કાણુ, ૨ લીસું, ૩ ચીકણું, ૪ રિગતિરયાપક,
૫ અપારદર્શક, ૬ સળગે તેવું,

૩ ચામડું.

જાણીતા ગુણ—૧ અપારદર્શક, ૨ લીસું, ૩ ચીકણું.

મુખ્ય ગુણ—૪ વળે એવું, ૫ ટકાકે, ૬ વાસવાળું, ૭
પાણી ન પેસે એવું.

ખપ—બેડા, લગામ, છન. ચોપડીઓના પુઠા, વગેરે
એનાં બને છે.

૪ પતાસું.

જાણીતા ગુણ—૧ અપારદર્શક, ૨ ઘોળું, ૩ ખરડ, ૪
કઠણ, ૫ મીકું, ૬ ચળકતું,

મુખ્ય ગુણ—૭ પાણીમાં ઓગળેછે, ૮ તાપ પર ગળેછે,

ખપ—ખાવા સાર.

૫ ગુંદર.

ગુણ—૧ કઠણ, ૨ ચળકતો, ૩ પીગો, ૪ પાણીમાં ઓ-
ગળે એવો. ૫ અર્ધ પારદર્શક, ૬ નકર, ૭ પાણીમાં પીગળે
લો હોય ત્યારે ચોટે એવો.

૬ ઉન.

ગુણ—૧ નરગ, ૨ ઘોળી, ૩ વળે એવી, ૪ હલકી ૫ અપારદશક, ૬ ટકાઉ, ૭ સુકી ૮ સ્થિતિસ્થાપક-

૭ પાણી.

જાણીતા ગુણ—૧ પારદર્શક, ૨ ચળકતું, ૩ સાફકરના રી વસ્તુ છે.

મુખ્ય ગુણ—૪ પ્રવાહી કે રેણુ એવું, ૫ મ્હો દેખાય એવું, ૬ કાચ જેવું, ૭ રંગ વિનાનું, ૮ વાસ વિનાનું, ૯ સ્વાદ વિનાનું, ૧૦ ગુણકારી, ૧૧ ભારે.

અપ—સાફ કરવાને, જમીનને રસાળ કરવાને, પીવાને અને રસોઈના કામમાં ઘણું ઉપયોગી છે.

૮ મીણ

ગુણ—૧ કઠણ, ૨ લીસું, ૩ અપારદર્શક, ૪ ચીકણું, ૫ વાસવાળું, ૬ તાપ પર ગળે છે, ૭ એટે એવું, ૮ નફર ૯ ઝાંખું, ૧૦ પીળચટું.

૯ કપુર

જાણીતા ગુણ—૧ ઘોળું, ૨ ચળકતું, ૩ કઠણ, ૪ નફર, ૫ હલકું, ૬ અર્ધપારદર્શક.

મુખ્ય ગુણ—૭ ખુશખોદાર, ૮ સેહેલથી જુકા થાય એવું ૯ દારૂમાં ઓગળે એવું, ૧૦ ઘણું જલદી સળંગે એવું, ૧ એસડના ગુણવાળું, ૧૨ હડી નય એવું.

ખપ—દવાઈમાં, ઉડતા રોગ અટકાવવામાં, અને ચોપ-
ડીઓ લુગડાં વગેરેને ઉધાઈ ન લાગે તે માટે ઉપયોગી છે.

૧૦ નેતર.

ગુણ—૧ લીમું, ૨ પીળું, ૩ ચળકતું, ૪ વળે એવું,
૫ સ્થિતિસ્થાપક, ૬ રેસાવાળું, ૭ ગાંઠાવાળું.

૧૧ સુંઠ.

બાણીતા ગુણ—૧ કઠણ, ૨ ઝાંખી, ૩ સુકી, ૪ ખુશ
ખોદાર, ૫ ચીકણી, ૬ અપારદર્શક, ૭ ગુચુકારી, ૮ ઓસડના
ગૂણવાળી, ૯ રંગે ભૂરાદ્વપર.

મુખ્ય ગુણ—૧૦ તીખી, ૧૧ રેસાવાળી, ૧૨ ઠાંગરાવાળી.

ખપ—ખોરાકને સ્વાદ આપવા સાર, તથા દવાને સાર.

૧૨ ચોખા.

બાણીતા ગુણ—૧ ઘોળા, ૨ કઠણ, ૩ અપારદર્શક, ૪
લીસા, ૫ ચળકતા, ૬ નક્કર, ૭ સોસે એવા, ૮ ગૂણકારી ૯
કાણાં કાણાં વાળા

મુખ્ય ગુણ—૧૦ કરકરા, ૧૧ ધાતુપુટ.

ખપ—સરીરને પોશણ કરવાને માટે.

૧૩ મીઠું.

બાણીતા ગુણ—૧ ઘોળું, ૨ કઠણ, ૩ અપાર દર્શક ૪
આમળે એવું, ૫ તાપ પર બળે એવું.

મુખ્યગુણ—૬ ચક્રચક્ર; ૭ દાણાદાર ૮ સ્વાદીષ્ટ, ૯ ખારં.

ખપ—ખોરાકને સ્વાદીષ્ટ કરવાને, સડી જવાથી ચાટકા-
વવાને, જમીનમાં ખાતર પુરવાને.

૧૪ શીંગડું.

જાણીતાગુણ—૧ કઠણ, ૨ ઝાંખુ, ૩ રેસાવાળું, ૪ અ-
કટ, ૫ પીળાશવર, ૬ ભૂકું, ૭ અપારદર્શક.

મુખ્યગુણ—૮ ખરબચણું, ૯ પોકું, ૧૦ બજે ત્યારે વા-
સવાળું, ૧૧ અણીઆળું.

ખપ—કાંમઢી, દાનડી, છરી ચપુના હાથા ખનાવવાનાં
કામ આવે છે.

૧૫ હાથી દાંત.

જાણીતા ગુણ—૧ ધોળો, ૨ ચળકતો, ૩ અપારદર્શક,
૪ નકર.

મુખ્યગુણ—૫ કઠણ, ૬ લીસો, ૭ ટકાડ.

ખપ—રમકડાં, કાંચડાંઓ, ચુડા, (ખલેયા) સોગઠા, પાસા
વગેરે બને છે.

૧૬ ચાક (સફેતો)

જાણીતાગુણ—૧ ધોળો, ૨ અપારદર્શક, ૩ ઝાળો, ૪
કઠણ, ૫ નકર, ૬ સુકો.

મુખ્યગુણ—૭ રહેલથી જુકો થાય એવો, ૮ તેમજમાં
ઉભરાય એવો.

ખપ—લખવામાં, રંમદેવામાં, તથા ઓસડમાં કામ આવેછે.

૧૭ ખાવળના ઝાડની છાલ.

જાણીતાગુણ—૧ સૂકી, ૨ ઝાંખી, ૩ નક્કર, ૪ અપાર-
દર્શક, ૫ અઠક, ૬ ટકાક, ૭ રેસાવાળી, ૮ સળગે એવી,
૯ ખરબચડી.

મુખ્યગુણ—૧૦ બંધકાસ, ૧૧ રંગે, બૂરી, ૧૨ માંદે-
થી લીરો.

ખપ—ઝાડને તુકશાન ન પહોંચે માટે, તથા ચામડા
રંગનામાં કામ આવેછે.

૧૮ ઇંદ્રીયો.

ઇંદ્રિયો—૧ આંખથી જોવું, ૨ નાકથી સુંઘવું ૩ ચા-
મડીથી લાગવું, ૪ જીભથી ચાખવું, ૫ કાનેથી સાંજાળવું.

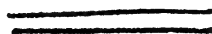
નામ—૧ આંખ, ૨ નાક, ૩ ચામડી, ૪ જીભ, ૫ કાન

૧૯ જીવારનો રોટલો.

જાણીતાગુણ—૧ કાણાં કાણાંવાળો, ૨ સોસેએનો, ૩
અપારદર્શક, ૪ નક્કર, ૫ ગુણકારી, ૬ ખાવાજોગ.

મુખ્યગુણ—૭ ધાતુપુટ, ૮ ગરબીળચટો, ૯ તાગે હોય
ત્યારે નરમ, ૧૦ હવાજોક્ષો, ૧૧ પોપડી કકળ, ૧૨, રંગેબૂરી.

ખપ—શરીરને પોષણ કરવાને.

અધરા શબ્દના અર્થ.

પારદર્શક-સોંસર મોશર દેખાય એવું	દલક-થોડા ભારવાળું.
ખરડ-ઝટ ભાંગી જાય એવો.	ખુશખોદાર-સુગંધવાળું.
ચળકતો-તેજ મારતો.	સોહલથી-ઝટ.
લીસું-સુંવાળું.	રેસાવાળું-જીંઘરાવાળું.
ચીકણ-ચીમણવાળું, ટુટે નહીં તેવું	ગાંઠા-ગાંઠો.
સ્થિતિરથાપક-વાળ્યા પછી પેતા	સોસે-સુસે.
ના અસલ રૂપમાં આવે એવું	કરકરા-કરકરીયાવાળા.
અપારદર્શક-પસોસર ન દેખાય એવું	ધ તુપુટ-જોર આપનાર.
વાસવાળું-ગંધવાળું.	ચકચકતું-ચળકાટ મારતું.
મીઠું-મળ્યું.	દાણાદાર-છુટોદાણો પડે એવી.
ઝોગજો-ગજો.	અકકડ-ગજો નહીં એવું.
અર્ધપારદર્શક-થોડું સોંસર દેખા-	પીળાશપર-થોડું પીળું.
ય તેવું.	ખડખડકુ-થોડા ધોળાવાળું, મું.
પીગજો-ઝો-જો.	વાળું નહીં તે.
ટકાફ-મજબૂત	તેજગ-એકગતનો ખાર.
સુકા-વારી.	લીરી-સુંવાળી.
પ્રવાહી-રેલો આવે એવું.	ગર-ગરબ.
સ્વાદ-મીઠાશ.	પોપડી-ગાંઠો.
મૂણકારી-દાદાવાળું.	પોશણ-નિભાવ.
ભારે-તોલવાર.	ખપ-કામ.
રસાલ-ગસવાળી.	મુખ્યગુણ-મોટો ગુણ
નક્કર-પેલુ નહીં.	ગુણ-સ્વભાવ.

શીખામણની ધાત.

નિત્ય સવારે વહેતાં ઊડવું.	માળાપ કહે તેમ કરવું.
ધ્યાન ધરવું.	દાતણ પાણી કરવું.
શીખાવતે પગે લાગવું.	સ્નેહ દક્ષતર લેવાં.

બહુવાનો સામાન સાથે ગમ્પવેળા.
 નાના નિશાળે ન આવવું.
 રોજ પહેલાં નિશાળે આવવું.
 શિક્ષકને સલામ કરવી.
 શિક્ષક કહે તેમ કરવું.
 શિક્ષક કહે ત્યાં બેસવું.
 અદ્ય કદિ નહિ છોડવી.
 વાંચ કહે તો વાંચવું.
 લખ કહેવો લખવું.
 વાંચતાં લખતાં વાત ન કરવી.
 વાત કહીએ તો ઠપકો મળે.
 ઠપકો મળે તો વસમું તાગે.
 હિ કહે તો હિવું.
 બેસ કહે તો બેસવું.
 ચિત્ત લગાડીને બખવું.
 શિખતાં નહીં શરમાવું.
 બહુતાં નહીં મજરાવું.
 કામનું બેઠ ન લખવું.
 ન આવડે તો શીખવું.
 રોજ કામ નવું શીખવું.
 નિશાળમાં નહિ ખાવું.
 નિશાળમાં તોફાન ન કરવું.
 રજ વખત ઘેર ન રહેવું.
 કામ હોય તો રજ લેવી.
 ગેરહાજર રહે સોટી વાગે.
 સોટી વાગે વસમું લાગે.
 રહેટ દહતર સાચવવાં.
 કાપા પાડી ન ફાડવાં.

દુકા કલમો નહિ રાખવી.
 ચોપડીની બીખ નહિ મારવી.
 માર્ગમાં મસ્તી ન કરવી.
 ધરે તોફાન ન કરવું.
 શરીર લૂગડાં સાફ રાખવા.
 નાહાઈ ધોઈ ને જગવું.
 રોજ ઘેર લખવું વાંચવું.
 આખો દહાડો ઘેર ન રમવું.
 રીસાવાની ટેવ ન રાખવી.
 રોજ સાંજે મોપાટ લેવી.
 રસ્તામાં નહિ ખાવું.
 ગજતાં પહતાં ન ચાલવું.
 કદિ જુડું ન બેલવું.
 પારડા જણસ ન લેવી.
 જડે તો ગુરજને દેવી.
 વાંક પડે તો ગાનવેળ.
 જુડું બોલી ન છુપાવેળ.
 કજળો કદિ ન કરવેળ.
 જુગટે નવ રમવું.
 કદિ બંધાણ ના કરવું.
 કામપર ખાર ન કરવેળ.
 બધા સાથે પ્રેમ રાખવેળ.
 શીખાગણ સૌ હંમે રાખશેળ.
 તો ગુરજને વહાલા લાગશેળ.
 બણે મળે તે ડાહ્યાળ.
 ન બણે તે ગાંડોળ.
 એવું બણી સૌ બણશેળ.
 તો સુખે મોજ કરશેળ.

મહેર ખખર.

કેલવણી ખાતાના સુશિક્ષકોને ખખર આપવાની જે, પ્રેમ-ચંદ શાહનું રહેવું ધણી મુદત પરદેશમાં થાય છે, જેથી નોટો મોકલતાં વિલંબ થાય, તો મેહેરખાની કરી નીચેના સીરનામે ખખર આપશો.

બીજા ધોરણની નોટ—જેમાં ત્રીજી ચોપડીના કવિતાના અર્થ, પાઠના અર્થ, કાઠિયાવાડ તથા ગૂજરાતની ભૂગોળ, ડિક્ટેશન, ધાતો, આંક વગેરે તમામ બાબતોનો સમાવેશ છે. કિંમત જે આના.

ત્રીજા ધોરણની નોટ—જેમાં ચોથી ચોપડીના કવિતાના અર્થ, પાઠના અર્થ, વ્યાકરણ, ડિક્ટેશન, ભૂગોળ, ઇતિહાસ, ગણિત, દેશી હિસાબ, કાષ્ટકો, ધાતો, આંક વગેરે તમામ બાબતોનો સમાવેશ છે. કિંમત ચાર આના.

સિવાય ચોથા ધોરણની નોટ, પાંચમા ધોરણની નોટ, દિદનો મુખતેસર હેવાલ, નિબંધ સંગ્રહ, ભૂતળની સગળ વગેરે દરેક જાતની શાળાપયોગી નોટો પણ પ્રગણીકપણે બાંજી દિંમને મોકલવામાં આવશે.

આ નોટોની રામટી નકલો રાખનારને સારું કમીશન આપવામાં આવે છે. પાષ્ટેજ માફ. સઘળી બૂકો જેમાં જેહલા મોકલવાથી અગર વેલ્યુપેબલ પારસલથી મોકલવામાં આવશે. વધારે ખુલાસા માટે પત્ર લખવા તરફી લેવી.

ખોડીદાસ દેવશી શાહ.

લીંબડી—કાઠિયાવાડ.

